

Finansdepartementet

Remissvar: SOU 2019:43 – ”Med tillit följer bättre resultat – Tillitsbaserad styrning och ledning i staten”

Sammanfattning av utredningen

I december 2017 fick Tillitsdelegationen ett tilläggsdirektiv (dir. 2017:119) avseende att stödja statliga myndigheter i utvecklingen av en tillitsbaserad styrning och ledning. Detta uppdrag följde på de redan genomförda och pågående arbetena som mynnade ut i delbetänkandena SOU 2018:47 och 2018:48. Uppdraget som sådant utgick ifrån den kritik som funnits gällande rådande modeller för styrning och ledning. I genomförandet av sitt uppdrag har utredningen arbetat med att stödja statliga och kommunala aktörer i utvecklandet av en mer tillitsbaserad styrning och ledning. I detta arbete har delegationen haft en bred dialog och samarbetat med många olika aktörer inom myndighetssfären. Betänkandet SOU 2019:43 innehåller delegationens förslag om det fortsatta arbetet med en tillitsbaserad styrning och ledning för de statliga myndigheterna.

Utredningens förslag

Utredningen uppfattas presentera fyra huvudförslag:

- 1) Offentlig sektor behöver fortsätta att utveckla tillitsbaserad styrning och ledning
- 2) Därför krävs fortsatt stöd till utvecklingen av en mer tillitsbaserad styrning och ledning i form av
 - a. Tillgång till stöd för tillitsbaserad styrning och ledning
 - b. Stöd i flera delar
 - c. Stöd från arbetsgivarverket
- 3) Behov av ytterligare verktyg för att lösa samhällsutmaningar
- 4) Inrätta en regeringsnära utvecklingsmiljö inom kommittéväsendet.

Bedömning

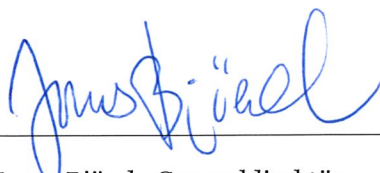
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) har ingen egentlig ståndpunkt när det gäller den tillitsbaserades styrningens styrkor eller svagheter och de utvecklingsmöjligheter och risker som finns med genomgripande förändringar i statlig och lokal styrning. Utan att ifrågasätta utredningens förslag skall det noteras att förändringar i sig kan leda till många av de positiva aspekter som lyfts fram som stöd för fortsatt förändring. Därför är det av vikt att fortsätta finansiera forskning som följer eventuella förändringar, som kan följa upp och utvärdera förändringarna i förhållande till nuläge, och som kan bidra med stöd och problemlösning när fel och brister uppstår. Det

är viktigt att komma ihåg att inget system är utan brister och att det inte finns en lösning som passar alla aktörer.

Forte instämmer i utredningens bedömning att det inte är önskvärt med en ytterligare myndighet för att hantera eventuella stödåtaganden som följer i det fall en påtagligt förändrad styrning av myndigheter skulle genomföras. Forte har inga synpunkter på att Arbetsgivarverket föreslås som ansvarig myndighet, men ser positivt på att ansvaret kommer att behöva hanteras av flera myndigheter i samverkan och att eventuella förändringar måste ske inte bara lokalt utan i hela styrkedjan. Tidigare forskning har påvisat att förändring av styrning är svårt om inte konsekvensförändringar sker i tvingande system, exempelvis i normer för redovisning. Det är av stor vikt att arbetet inte utmynnar i ett system som bara blir en ytterligare "sidovagn" till en normerande praktik som står oförändrat stark.

Forte vill slutligen betona att det är med "tillitsstyrning" som det är med "new public management (NPM)", ambitioner som uttrycks med förändringen och i modellen kan förvanskas på vägen till implementering och under användning. Det är förtjänstfullt att utredningen lyfter denna aspekt av NPM i delkapitel 1.5.2. Och det är av vikt att en förändrad styrning hanteras, följs och utvärderas så att brister som fanns i tidigare former av tillitsbaserad styrning, vilket bland annat handlade om organisationer och professioner som inte följde med i teknik- och praktikutvecklingen på grund av inarbetade vanor, inte tillåts återkomma utan att utfallet blir det önskvärda: En mer effektiv och hållbar styrning.

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Jonas Björck efter föredragning av forskningssekreterare Andreas Björke.

Jonas Björck, Generaldirektör